

Haigete armulaud

Haigete armulaua pühitsemisel asetatakse armulauariistad ja elemendid valge linaga kaetud lauale, millel võimalikult on kaks põlevat küünalt. Haige olukorrale vastavalt toimub armulauatalitus kas täieliku või lühendatud korra järele.

Täielik kord

1. Pihtilaul.

2. Lohutussalm, näit.: Jehoova on ligi kõigile, kes Teda appi hüüavad; kõigile, kes Teda tões appi hüüavad. Tema kuuleb nende kisendamist ning päästab nad ära (Ps. 145,18.19).

3. Pihtikõne.

4. Piht.

ÕPETAJA: Issandas armastatud vend (õde), alanda ennast nüüd Jumala ette ja tunnista Temale südamest oma patud üles, nõnda üteldes:

Kõigeväeline Jumal, halastaja Isa! Mina vaene patune inimene tunnistan Sinule oma patud üles, mis mina mõtte, sõna ja teoga olen teinud ja millega mina Sinu viha ja Sinu nuhtluse ajalikult ja igavesti küll väga olen ära teeninud. Aga minul on nende pärast väga kahju ja mina kahetsen neid südamest ja palun Sind Sinu põhjatuma halastuse ja Sinu armsa Poja Jeesuse Kristuse, meie Õnnistegija kibeda kannatamise ja surma pärast: Ole Sa mulle vaesele patusele inimesele armuline ja halasta mu peale, anna mulle andeks kõik minu patud ja anna mulle armust oma Püha Vaimu väge, et ma oma elu võiksin parandada! Aamen.

5. Pihtiküsimine:

Kui see on sinu tõsine tunnistus ja palve, siis kinnita seda, üteldes: Jah! Vastus: Jah!

6. Armukuulutus.

Selle sinu tunnistuse peale, et sina patukahetsuses ja usus oma elu tahad parandada, kuulutan mina sulle kui kutsutud ja seatud Jumala sõna sulane Jumala armu ja mõistan sind Issanda Jeesuse Kristuse käsul kõigest sinu pattudest lahti Jumala Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel. + Aamen.

7. Praefatio. Ülendage südamed Jumala poole ja pühitsegem tänu ja kiitusega püha õhtusöömaega!

8. Consecratio.

9. Issanda rahu olgu sinuga!

10. Püha õhtusöömaaja jagamine.

11. Tänapalve (vabalt või järgmiselt):

Tänagem Issandat, oma Jumalat! Mu hing, kiida Jehoovat ja ära unusta mitte Tema heategusid; Tema on see, kes kõik su ülekohtu andeks annab ja ära parandab kõik su vigadused. Ta lunastab su elu hukatusest ja ehib sind helduse ja halastusega kui krooniga. — Me täname Sind, Issand Jeesus Kristus, et Sa seda haiget venda (õde) oma ihu ja vere püha ja kalli anniga oled kinnitanud ja kosutanud, ja palume Sind, õnnista seda taevarooga temale usu, armastuse ja kannatuse kinnitamiseks, et ta alandlikult Sinu tahtele alistuks, Sinu püha nime risti all ja ahastuses kiidaks ning ihu ja hingega elus ja surmas Sinu omaks jääks ning ükskord Sinu taevases riigis Sind igavesti tänaks ja austaks. Aamen.

12. Önnistamine (käte pealepanemisega).

13. Lõpplaul.

Lühendatud kord

1. Lohutusesõnad: Jehoova on ligi kõigile, kes Teda appi hüüavad, kõigile, kes Teda tões appi hüüavad, Tema kuuleb nende kisendamist ja päästab nad ära. Aamen. (Ps. 145,18.19).

2. Pihtimanitsus. Et sina, armas vend (õde) selles oma haiguses pattude andeksandmise kinnitust ihaldad ja kosutust ning rõõmustust igatsed Issanda Jeesuse Kristuse poolt seatud püha õhtusöömaaja läbi, siis tunnista kõikteadjale Jumalale oma patud üles, minuga ühes paludes:

Piht. Kõigeväeline Jumal, halastaja Isa! Mina vaene patune inimene tunnistan Sinule oma patud üles, mis mina mõtte, sõna ja teoga olen teinud ja millega mina Sinu viha ja Sinu nuhtluse ajalikult ja igavesti küll väga olen ära teeninud. Aga minul on nende pärast väga kahju ja mina kahetsen neid südamest ja palun Sind Sinu põhjatuma halastuse, ja Sinu armsa Poja Jeesuse Kristuse, meie Önnistegija, kibeda kannatamise ja surma pärast: Ole Sa mulle vaesele patusele inimesele armuline ja halasta mu peale, anna mulle andeks kõik minu patud ja anna mulle armust oma Püha Vaimu väge, et ma oma elu võiksin parandada! Aamen.

4. Kui see on sinu tõsine tunnistus ja palve, siis kinnita seda, üteldes: Jah! Vastus: Jah!

Märkus. Kui on otse surma karta, siis võib pihtitunnistuse asemel haigelt küsida, kas ta oma pattu kahetseb ja Jeesusesse Kristusesse, oma Önnistegijasse usub, ja kui haige vastab „Jah”, siis temale armu kuulutada.

5. Selle sinu tunnistuse peale, millega sina oma patukahetsust ja usku oled tõendanud, kuulutan mina sinule kui kutsutud ja seatud Jumala sõna sulane Jumala armu ja mõistan sind Issanda Jeesuse Kristuse käsul kõigist sinu pattudest lahti — Jumala Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel. + Aamen.

6. Praefatio. Ülendage südamed Jumala poole ja pühitsegem tänu ja kiitusega püha õhtusöömaega!

7. Consecratio.

8. Issanda rahu olgu sinuga!

9. Püha õhtusöömaaja jagamine.

10. Tänapalve. Issand, meie Jumal, me täname Sind Sinu halastuse eest, mis Sa sellele haigele vennale (õele) oma püha sakramendi anni läbi oled osutanud, ja palume Sind, täida ja kinnita tema südant oma Püha Vaimuga, nõnda et ta, Sinu armus kindel ja rõõmus olles, oma vaimu julgesti Sinu kätte annaks ja õndsaks saaks Jeesuse Kristuse, Sinu armsa Poja, meie Issanda läbi. Aamen.

11. Önnistamine (käte pealepanemisega).

Kui haige on meelemärkuseta ega ole teadlik sellest, mis sünnib, nõnda et temale ei saa püha õhtusöömaega anda, siis palvetab õpetaja ühes haige omastega tema eest, et Jumal tema peale halastaks, tema patud andeks annaks ja teda õndsaks teeks:

Issand Jeesus Kristus! Sinu läbi ükspäinis on kõik, kes õndsaks on saanud, igavesse rahuusse läinud. Me palume Sind, ole sellele surijale abiks surmavarju oru pimeduses ja ava temale oma armu uks. Anna temale osa õige usu lohutusest ja võta tema hing oma kätte Sinu majadesse, kus ükski piin temasse enam ei puutu. Sina oled tema lunastanud oma püha ja

kalli verega, halasta tema peale ja vii tema hing oma õndsasse paradiisi — oma igavese armastuse pärast. Aamen.

Pühakirja tekste haigevoodi juures lugemiseks

Ps. 32,1—7; Ps. 51,3—19; Ps. 130; Ps. 38,2—7.22.23; Ps. 91; Joh. ev. 3,16—19; Joh. ev. 6,37—49; Rooml. 5,1—5; Rooml. 8,15—39; Hebr. 13,13—15.20.21; Joh. ilm. 21,1—7.

Palveid haige- ja surmavoodi juures

Valu vähendamise, usu, kannatlikkuse ja õndsas surma pärast

Tõeline ja helde Jumal! Sina oled meid käskinud paluda ja töotanud palvet kuulda, kui me Sind Sinu õigete lastena palume. Ma palun Sind nüüd südamest, kinnita mind (seda haiget venda, õde) ja vähenda minu (tema) suurt valu ning aita mind (teda) jälle tervisele, kui see on Sinu tahtmine. Oh Issand, ära nuhtle mind (teda) oma vihas ja ära tasu kätte ülekohut mööda, vaid ole mulle (talle) armuline. Kui kaua pean ma (peab ta) veel ohkama ja ahastust tundma selles ihuhädas? Aita mind (teda), oh Issand, et ma võiksin (ta võiks) Sind veel elavate maal kiita ja austada ning armastuses kasvada ja vilja kanda. Isa, kui see võib olla, siis mingu see karikas minust (temast) mööda, ometi mitte nõnda kui mina tahan (meie tahame), vaid kui Sina tahad. Sest ma tean (me teame), et Sina tahad meile oma õnnistust anda. Üht asja aga palun mina (palume meie) Sinult: aita mind (teda) kiusatuses kindlaks jääda, võitu saada ja viimaks õnnist otsa leida — Sinu armsa Poja, meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi. Aamen.

Püha ja õige, armuline ja halastaja Jumal! Mina vaene patune inimene olen seda oma pattudega küll ära teeninud, et Sa mind haiguse ja ihuhädaga katsud ja karistad. Sellepärast ma ei igatsekski midagi enam kui seda, et ma võiksin kannatlik olla. Nüüd aga, armas Isa taevas, on minu häda liiga suur ja mina ei jõua seda üksinda kanda; sellepärast ma hüüan Sind appi, minu Jumal ja Issand! Ole minu juures, hoi mind oma Püha Vaimu läbi ja aita mind minu peale pandud risti kanda, et ma tema all kui Sinu laps käitun, Sinu abiga kindlasti jään ususse, kannatlikkusse ja palvesse ning Sinu armust rõõmu saan. Seda anna mulle, Issand! Ja kui ma siiski inimlikust nõtrusest pattu teen, siis ära arva seda mulle mitte süüks, vaid anna mulle andeks Jeesuse Kristuse, oma armsa Poja pärast. Aamen.

Kõigeväeline Jumal, taevane Isa! Sa oled meid käskinud: Hüüa Mind appi ahastuse päeval, siis Ma tõmban su sellest välja ja sina annad Minule au! Ma kisendan Sinu poole selles oma hädas: Jeesuse Kristuse, Sinu armsa Poja pärast ära jätta mind vaest inimest mitte maha! Tee, et minu haigus ei pöörduks surmaks, vaid aita mind oma halastuse pärast, et ma jälle toibuksin ja kuulutaksin ning kiidaksin Sinu väge ja armu, mida Sa mulle oled osutanud. Aga kui see on Sinu meelest õige ja minule parem, et ma pean surema, siis sündigu, Issand, Sinu jumalik tahtmine. Anna mulle aga seda armu, et ma kõigest südamest alistun Sinu tahtele, ja hoi mind kindlasti õiges usus otsani. Ära lase mind iialgi Sinust taganeda, vaid võta minu hing enese juure oma riiki — sellesama Sinu armsa Poja, minu Õnnistegija pärast. Aamen.

Halastaja, armuline Jumal ja Õnnistegija! Sina kuuled alati omaste palveid. Ma palun Sind, vaata ka minu peale armuga ja võta minu palve vastu. Tee, et see rist, mis mind juba kaua rõhub, tuleks mulle õnnistuseks. Sünnita selle läbi minu südames ikka enam ja enam õiget meelearandust. Puhasta minu hinge, nõnda kui kulda tules puhastatakse, ja kinnita minu usku. Anna mulle tunda ja mõista, et Sinul on rahumõtted ka siis, kui Sa karistad. Täida minu süda oma Püha Vaimu läbi kannatlikkuse ja vaikse lootusega Sinu peale, nõnda et ma rõõmuga kõiges hädas Sinu tahtele alistun. Hoi mind kannatamatu ja nukra meelega, nõdra usu, meelete ja muu raske kiusatuse eest. Ole oma lohutuse ja rahuga mulle abiks päeval ja

ööl. Ka siis, kui ma silmi öösel valu pärast ei saa sulgeda, ole minu ligi oma halastuse ja abiga. Pööra minu süda ja mõtted täiesti enese poole. Anna mulle Sinu hingata ja Sinust õppida valu vaikselt kannatama. Olgu Sinu rist mulle eeskujuks ja lohutuseks mu ahastustes ja Sinu haavad kosutuse ja rahu allikaks. Sinu surm olgu minu lootuse kalju. Issand, Sinu kätte ma annan ennast ihu ja hingega. Tee minuga nõnda, nagu Sinu meelest hea on. Aga kui see on võimalik, siis vähenda mu valu, lühenda hädapäevi ja ära pane mulle rängemat koormat peale, kui mu ihu ja hing suudavad kanda. Pööra minu haigus parema poole, kas ma saan terveks või õndsasti suren. Issand, ma ootan Sind, Sina teed kõik hästi, Sinu püha nimi olgu kiidetud ka kurbuse ja häda päevil ja igavesti. Aamen.

Issand, Sa vägev, Sa kõigeväeline Jumal, kes oled armuline ja halastaja, pika meelega ja rikas heldusest ja tõest ning annad andeks ülekohtu, üleastumised ja patud, Sinu poole ma kisendan: Anna mulle kõik mu patud armust andeks ning kinnita ja hoia mu hinge kõigis kiusatustes. Tule mulle appi ja aita mind, et minu usk ei kõiguks, lootus ei kaoks, armastus ei jahtuks ega inimlik nõtrus mind ei ajaks meeletehetele surmahirmu ees. Ja kui minu tunnike tuleb, siis lase mind rahus ära minna, sest mu silmad on Sinu õnnistust näinud. Issand, ära lase mind mitte häbisse saada, Sina oled minu Õnnistegija, Sinu peale ma loodan, Sina oled minu abi ja tugevus. Sina halastaja Jumal, vaata armulikult minu peale ja pööra oma isaheldus minu poole Jeesuse Kristuse, oma Poja pärast, kes oma püha kannatamise ja surmaga igavese lunastuse meile on toonud. Aamen.

Igavene, kõigeväeline Jumal! Sina minu ainus lohus elus ja surmas, vaata minu suurele ahastusele ja hädale ja päästa mind oma armulist töotust mööda. Aita mind, kes ma olen nõder, võidelda kõigi hingevaenlaste vastu ja anna mulle armu, et ma surma ahastuse ja hirmu kindla südamega võidan. Tee, et minu usu silmad alati lahti on Sinu poole, ja kui ma mitte enam ei suuda rääkida, siis hoia ja kaitse minu südant minu Issanda Jeesuse Kristuse rahus, ja kinnita teda oma Püha Vaimu väega. Kui mina oma pead nõrgutan, siis pööra armuga taevas minu poole ja vii mind surmavarju orust läbi oma igavesse taevariiki, et ma Sind seal kõigi äravalitud hingedega kiidan ning austan ikka ja igavesti. Aamen.

Surma hetkel

Õnnistagu sind Jumal Isa, kes sind oma näo järele on loonud. Õnnistagu sind Jumal Poeg, kes sind oma kalli verega on lunastanud. Õnnistagu sind Jumal Püha Vaim, kes sind enesele templiks on valmistanud ja pühitsenud. Armuline, halastaja Jumal viigu sind Jeesuse Kristuse kibeda kannatamise ja surma pärast oma inglite läbi Aabrahami sülle, et sina ülestõusmise päeval igavesele isamaale saaksid ja seal kõigi äravalitud hingedega ühes elada ning Teda sõnades väljendatus rõõmus ja austuses võiksid kiita. Meie Issand Jeesus Kristus olgu sinuga ja hoidku sind; Ta olgu sinu sees ja kosutagu sind; Ta juhatagu ja saatku sind igavesele isamaale; igavese õnnistusega õnnistagu sind Tema, kes Isaga ja Püha Vaimuga elab ja valitseb igavesti. Aamen.

Pärast hinge heitmist

Sina suur Jumal, elavate ja surnute Issand! Tänu olgu Sinule kõige hea eest, mis Sa sellele lahkunule oled teinud tema sündimisest saadik viimse hetkeni. Anna, et tema surm meile meelde tuletaks ja meid manitseks mõtlema veelgi sel meie armuajal, mis meie rahuks tarvis läheb, nõnda et me igapäevases patukahetsemises ennast oma elu otsale ja kohtujärje ette astumisele valmistame. Meid viimsel tunnil avita ja surmast ellu juhata! Aamen.

Kõigeväeline, igavene Jumal! Sinu käes on elu ja surm. Sina oled oma isalikku tahtmist mööda selle meie venna (õe) siit ära kutsunud. Me anname tema ihu ja hinge Sinu armu hooleks Sinu armsa Poja Jeesuse Kristuse tulemiseni, kellele Sina oled õiguse andnud kohut mõista elavate ja surnute üle. Sina oled ka meile piiri seadnud, millest me ei saa üle astuda. Õpeta meid seda kõige suurema hoolega meeles pidama ja anna meile oma Püha Vaimu, et me endid oma kojuminekuks õigesti ja aegsasti valmistaksime. Issand, ole meile kõigile armuline Jeesuse Kristuse pärast. Aamen.

Igavene, ustav Jumal, Sina halastuse Isa ja kõige lohutuse Jumal! Sina käsid meid nutjate ja kurbadega nutta, sellepärast me palume Sind südamest: Lohuta leinajaid selle rõõmsa usu ja kindla lootusega, et nende armas lahkunu nüüd rahu hingab ja õnnist ülestõusmist ootab. Nagu põllumees, kes oma põllule seemne on külvanud, kannatlikult kallist lõikust ootab, nõnda lase ka meid, niikaua kui siin elame, rõõmsasti ja kannatlikult oodata suurt lõikusepäeva, millal kõik Issandas magama uinunud Jumala taeva aitadesse ja majadesse kogutakse. Seal näeme ka meie, kui usus kindlaks jääme, tõesti üksteist jälle ja elame igaveses õndsas osaduses Sinu juures, Jumal Isa, Poeg ja Püha Vaim, Sina ainus tõeline Jumal, kõrgesti kiidetud igavesti. Aamen.